

τῶν Ἰουδαίων. Τοιαῦτα τὸ λογικὸν νοητικὸν ἀνευρίσκει νοήματα καὶ διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης, ἐν ᾧ ὡς ἐν κατόπτρῳ φαίνεται ἡ χρηστότης καὶ ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι τῆς ἡμετέρας ἀνοίας καὶ ἀμετανοησίας. Ἀλλὰ φαίνεται καὶ τὸ δεῖγδον τέλος τῶν μέχρι τέλους ἀμετανοήτων.

ΟΓΔΟΗ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Οχδόη παραβολὴ ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν φυτῶν οὐχ εὑρίσκεται ἐν τοῖς Ἱεροῖς Εὐαγγελίοις, ἀλλὰ μόνον αἱ ἀνωτέρω παρατεθεῖσαι ἑπτά. Ὅπάρχουσιν δὲ τοῦτα ἀλλοις βιβλίοις τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰκόνες καὶ ὄμοιώσεις ἐκ τοῦ δένδρου τῆς ἐλαίας, καὶ ταύτας δυνάμεθα θεωρῆσαι ὡς διδόην παραβολῆν, χρήσιμον ἡμῖν λίαν εἰς λογικὴν νόησιν καὶ ἀναγωγὴν, εἰς νόησιν ἀληθειῶν, αἱ μεγάλως ἡμᾶς ὀφελοῦσι καὶ ἐνδιαφέρουσι.

Ἐν πρώτοις δὲ θεῖος Δαυΐδ, πρὸς τὴν ἐλαίαν ἔσωτὸν ἔξομοιῶν ἐν τῷ 51 φαλμῷ, λέγει: «Ἐγὼ δέ, ὃσει ἐλαίᾳ ἔχατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ἥλπισκ ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.» Ο δὲ προφήτης Ζαχαρίας ἐν προφητικῇ ὁράσει βλέπει λυχνίαν χρυσῆν διηγην, καὶ δύο ἐλαίας, μίαν ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου αὐτῆς, καὶ μίαν ἐξ εὐωνύμων. Ἐρωτήσας δὲ τὴν σημασίαν τῶν δύο ἐλαιῶν, ἥχουσεν ὅτι αὗται σημαίνουσι τοὺς δύο υἱοὺς τῆς ποιότητος, οἱ παρεστήκασι Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. (Ζαχαρ. θ'). Η δὲ Ἀποκάλυψις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου περὶ τῶν δύο μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ, τῶν προφητευόντων ἡμέρας χιλίας διαχοσίας ἔζηκοντα καὶ σάκκους μετανοίας καὶ πένθους περιβεβλημένων, λέγει: «Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαίαι καὶ δύο λυχνίαι, αἱ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τῆς γῆς ἔστωσαι.» Πρόδηλον ἄρα ἐκ τούτων ὅτι ἡ ἐλαία παραλαμβάνεται ὡς σύμβολον τῶν ὑπηρετούντων τὸν Θεὸν ἀγίων καὶ λίαν αὐτῷ αὐτερεστούντων. Ο δὲ θεῖος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους, τὴν ἐλαίαν καὶ ἀγριελαίαν

λαμβάνων πρὸς διδασκαλίαν, λέγει «Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἀγία,
»καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ρίζα ἀγία, καὶ οἱ κλάδοι. Εἰ δέ
»τινες τῶν κλάδων ἔξεκλάσθησαν, σὺ δέ, ἀγριέλαιος ὅν,
»ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνὸς τῆς ρίζης καὶ
»τῆς ποιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ κατακαυχῷ τῶν
»κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ρίζαν βαστά-
»ζεις, ἀλλὰ ἡ ρίζα σέ. Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν οἱ κλά-
»δοι· τίνα ἐγὼ ἐγκεντρίσθω. Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἔξεκλά-
»σθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας. Μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ
»καὶ ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν,
»ἡὲπὶ δὲ σὲ χρηστότητα, ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι· ἐπεὶ
»καὶ σὺ ἐκκοπήσῃς· καὶ ἔχεινοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσι τῇ
»ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρίσθησονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς
»ὑπάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν
»ἐξεκόπης ἀγριέλαιον, καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς
»καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκε-
»ντρισθῆσονται τῇ ίδίᾳ ἐλαίᾳ;» (ια'. 16-24.).

Διὰ τῶν παραβολικῶν τούτων λόγιον τῆς ἐλαίας καὶ
τῆς ἀγριέλαιας τὸ λογικὸν νοητικὸν κατανοεῖ τὴν φύσιν
τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, ὃς ἐστιν ἡ ἀγριέλαια ἡ ἔχουσα τὸν
χυμὸν τῆς ἀμαρτίας, καὶ τὴν φύσιν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ νέου
ἀνθρώπου, ὃς ἐστιν ἡ κατάχαρπος ἐλαία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
Θεοῦ, ἡ ἔχουσα τὸν χυμὸν τῆς ἀγιότητος, καὶ παράγουσα
τὸν καρπὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγαθωσύνης· κατα-
νοεῖ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐγκεντριστικῆς ἐκείνης ἐργα-
σίας, δι' ἣς ἡ κακὴ φύσις τῆς ἀγριέλαιας μεταβάλλεται
εἰς τὴν καλὴν φύσιν τῆς καλλιέλαιον, καὶ ὅτι χάριν τῆς
δυνατῆς ταύτης μεταβολῆς ἐπὶ τὰ κρείττω ὁ Θεὸς ἤνεγκθη
τὴν αὔξησιν καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἀγρίων ἐλαιῶν
ἐπὶ τῆς γῆς. Καθὼς δὲ ἡ ἐργασία τοῦ ἐγκεντρισμοῦ τῶν
ἀγρίων ἐλαιῶν εἰς καλὰς ἐλαίας γίνεται κατὰ νόμους φυ-
σικούς, οὕτω καὶ ἡ ἐργασία, ἡ μεταμορφοῦσα τὸν παλαιὸν

ἀνθρωπον εἰς νέου, τὸν ἄγριον εἰς ἡμέρον, γίνεται καὶ αὐτῇ κατὰ νόμους ἡθικούς, οὓς ὁ Χριστὸς ἔθετο πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀνάπλασιν καὶ ἀναγέννησιν καὶ μετάβασιν ἐκ τῆς κακῆς φύσεως εἰς τὴν καλήν. Οἱ νόμοι δὲ οὗτοι κείνται ἐν τοῖς μυστηροῖς τῆς Ἐκκλησίας, ὃν πρῶτον τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ μετ' αὐτὸ τὸ χρίσμα, καὶ εἶτα ἡ κοινωνία τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, διὸ οὐ ἡ ἄγριελαία μεταβάλλει τὸν ἑαυτῆς κορμὸν εἰς κορμὸν καλῆς ἔκδίασις. Οἱ μεμυημένοι εἰς τὴν δύναμιν τῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ γινώσκουσι καλῶς τοὺς νόμους τοῦ ἐγχειρισμοῦ καὶ τὴν κατ' αὐτοὺς γινομένην ἐργασίαν, διὸ ἡςαὶ ἄγριαι ἐλαῖαι μεταποιοῦνται εἰς καλὰς καὶ ωφελίμους· αἱ δὲ μένουσαι διὰ παντὸς ἄγριαι τέλος ἔχουσι τὴν ἐκκοπὴν καὶ τὴν καῦσιν. Ταῦτα καὶ τὰ ὅμοια τούτοις τὸ λογικὸν νοητικὸν ἐννοεῖ καὶ ἐκ τῶν παραβολικῶν λόγων τῆς ἐλαίας καὶ τῆς ἄγριελαίας, κατανοοῦν ἐκ τῶν νόμων τῆς φύσεως τοὺς νόμους τῆς ἀνθρωπουργίας, καθ' οὓς ὁ Θεὸς ἐργάζεται εἰς παραγωγὴν καὶ μόρφωσιν ἀνθρώπου κατ' εἰκόνα καὶ ὅμοίωσιν τοῦ ἑνὸς τελείου ἀνθρώπου, διὸ ἐγένετο κατ' εἰκόνα καὶ ὅμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν προαιώνιον καὶ τελικὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ. Πᾶσαι δὲ αἱ παραβολαὶ τοῦ βασιλείου τῶν φυτῶν ἀνακεφαλαιοῦνται καὶ περιλαμβάνονται εἰς μίαν ἀναλογίαν τὴν ἕξῆς.

Καθὼς ὁ ἀνθρωπὸς σχετίζεται πρὸς τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα, καὶ γεωργεῖ, καὶ ἀμπελουργεῖ, καὶ δεινδροφυτεῖ, καὶ δεινδροτομεῖ, καὶ ἐγκεντρίζει, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς σχετίζεται πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, καὶ ποιεῖ ἐπ' αὐτοῦ ὅμοίας καὶ ἀναλόγους ἐργασίας, καὶ φέρεται πρὸς τὸν ἀνθρωπὸν, καθὼς καὶ ὁ ἀνθρωπὸς φέρεται πρὸς τὴν ὑπ' αὐτὸν ἀψυχού φύσιν, ἐν ᾗ ὡς ἐν κατόπτρῳ βλέπει καὶ πῶς φέρεται πρὸς αὐτὸν ὁ Θεός. Ἀλλ' οἱ τυφλούμενοι ἔχουσίως κατὰ τὸ λογικὸν νοητικόν, καὶ μὴ βουλόμενοι ἴδειν διὰ τῶν αἰσθητῶν τὰ νοητά, ἀλλὰ πιστεύοντες ψευδῶς ὅτι μόνον τὰ αἰσθητὰ ὑπάρχουσιν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἀνάλογα αὐτοῖς νοητά, οὕτωι

ἐγένοντε ἄκανθαι καὶ τρίβολοι καὶ ζιζάνια, τροφὴ τοῦ ἀσβέστου πυρός, ἐνῷ γνώσονται τὴν ἑαυτῶν μωρίαν καὶ ἄνοιαν. Μὴ βουλόμενοι διδαχθῆναι διὰ τῶν φωτιστικῶν καὶ σωστικῶν παραδολῶν τοῦ Χριστοῦ, διδαχθήσονται διὰ τοῦ πυρός τῆς γεέννης τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων αὐτοῦ.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ

Ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν ὄρυχτῶν τὸ πρῶτον εἰς χρῆσιν τοῦ ἀνθρώπου ἔστιν ὁ λίθος, δι’ οὗ οἰκοδομοῦνται αἱ οἰκίαι, αἱ πόλεις, τὰ τείχη, καὶ τὰ τούτοις δομοι. Καθὼς δὲ οἱ ἀνθρώποι ἔχ τῶν λίθων οἰκοδομοῦσι τοὺς ἑαυτῶν οἶκους καὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ἔχ τῶν ἀνθρώπων οἰκοδομεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, καὶ τὴν ἑαυτοῦ μεγάλην καὶ ἔνδοξον πόλιν, τὴν καινὴν Τερουσαλήμ. Διὰ τοῦτο οἱ θεῖοι λόγοι πρὸς λίθους ἔξομοιοῦσι τοὺς ἀνθρώπους, δι’ ᾧ οἰκοδομεῖται ὁ οἶκος καὶ ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ. Πρῶτος δὲ ἀνθρώπος ὁ Χριστός, τὸ θεμέλιον τοῦ οἴκου καὶ τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ, ὃς καλεῖται διὰ τοῦτο λίθος ἐκλεκτός, ἔντιμος, ἀκρογωνιαῖος, καθὼς μαρτυρεῖ ἡ Γραφή, λέγουσα: «Ἴδους ἡγώ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιών λίθου πολυτελῆ, ἐκλεκτόν, ἀκρογωνιαῖον, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων οὐ μὴ καταισχυνθῇ.» (Ἡσαΐας κη'. 16.). Περὶ αὐτοῦ τοῦ λίθου ὁ προφήτης Δαυὶδ ἐν ψαλμῷ 117 προεφήτευσε, λέγων: «Λίθον, ὃν ἀπεδοχίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὕτος ἐγενήθη, νεὶς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὔτη, καὶ ἐστι· θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.» Περὶ τοῦ λίθου τούτου ὁ μὲν Ἀπόστολος Παῦλος γράφει: «Θεμέλιον γὰρ ἀλλοίον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστιν ἡ Ἰησοῦς ὁ Χριστός,» (Α'. Κορινθ. γ'. 11.), δὲ Ἀπόστολος Πέτρος γράφει: «Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοχιμασμένον, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικός, ιεράτευμα ἄγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΟΜΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΑΝΤΙΚΗΣ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΤΣΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΟΥ

»θυσίας εύπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.» (Α'. Καθολ. 6'. 4.). Καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων λόγων ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ οὐράνιος πόλις τοῦ Θεοῦ ἐξειχονίζονται πρὸς τὰς ἐκ λίθων οἰκοδομάς, καὶ πάντα ὅσα τὸ αἰσθητικὸν νοητικὸν βλέπει περὶ τοὺς ἀψύχους λίθους καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν πολλὰς ποικίλας οἰκοδομάς, ταῦτα καὶ τὸ λογικὸν νοητικὸν θεωρεῖ περὶ τοὺς ζῶντας λίθους καὶ τὴν σχεματικὴν οἰκοδομὴν τοῦ οἴκου καὶ τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ. **Μετὰ** δὲ τοὺς λίθους τὰ χρήσιμα ἐκ τῶν ὀρυκτῶν εἰστιν ὁ χρυσὸς καὶ ὁ σφρυγυρός, τὰ ἐκ τῶν μετάλλων τούτων κομίσματα τῆς συναλλαγῆς, καὶ ὁ ἐκ τῶν πολλῶν νομισμάτων θησαυρός. Τὸν δὲ θησαυρὸν ὁ Χριστὸς λαμβάνει πρὸς παραβολήν, λέγων: «Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν οὐεύρων ἀνθρώπος ἔκρυψε· καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα, ὅσα ἔχει, πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν οὐέκεινον.» (Ματθ. 13'. 44.). Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σχετικῶς πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας αὐτὴν ἀνθρώπους ἐννοεῖται ὡς θησαυρὸς κεκρυμμένος ἐν τοις ἀγρῷ, ἐξ οὗ οὐδὲν ὠφελοῦνται. Καθὼς δὲ ὁ εὑρίσκων τὸν ἐν ἀγρῷ κεκρυμμένον θησαυρὸν χαίρει σφόδρα, καὶ πορευθεὶς πάντα, ὅσα ἔχει, πωλεῖ, ἵνα ἀγοράσῃ τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον, φρονῶν ὅτι ἐν τῇ ἀποκτήσει τοῦ θησαυροῦ πλουτήσει σφόδρα, καὶ τοῦ λοιποῦ ἔσται οὐδενὸς ἐνδεῆς, οὕτω καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀγνοίας τὸ πρῶτον μεταβαίνων εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ χαίρει σφόδρα, καὶ θυσιάζει πάντα, ὅσα ἔχει, ἵνα γένηται κάτοχος τοῦ ἀνεξαντλήτου καὶ ἀνεκτιμήτου τούτου θησαυροῦ, διὸ οὐ αἰωνίως ἔσται πλούσιος, ἐνδοξός τε καὶ μακάριος. Μακάριοι λοιπὸν οἱ ἐκ τῆς ἀγνοίας εἰς τὴν γνῶσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ μεταβαίνοντες, καὶ μή μένοντες διὰ παντὸς στάσιμοι ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τηλικούτου καὶ τοιούτου ἀγαθοῦ. Τὴν αὐτὴν ἐννοιαν ἔχει καὶ ἡ ἐξῆς παραβολὴ τοῦ καλοῦ μαργαρίτου.

«Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ

»έμπόρω, ζητοῦντι χαλούς μαργαρίτας. "Ος, εύρων ἔνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέπραχε πάντα, οσα εἶχε, καὶ ἡγόρασεν αὐτόν." Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης τὸ λογικὸν νοητικὸν τάδε νοεῖ. Καθὼς οὐ παντὸς ἴδιον διαγιώσκειν τὸν πολύτιμον μαργαρίτην, καὶ πωλεῖν πάντα πρὸς ἀγορὰν αὐτοῦ, οὕτω καὶ οὐ παντὸς ἴδιον διαγιώσκειν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ διὰ τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀποβολῆς πάντων γηίνων καὶ ἐφημέρων ἀγαθῶν ἀποκτᾶν τὰ μέλλοντα καὶ αἰώνια. Μακάριοι δὲ οἱ ἑοικότες τῷ ἐμπόρῳ, τῷ ζητοῦντι χαλούς μαργαρίτας, καὶ εὑρίσκοντες τὸν ἔνα πολύτιμον μαργαρίτην, καὶ γινόμενοι αὐτοῦ κάτοχοι. Ἐτέρα παραβολὴ ἐξ τοῦ αὐτοῦ βασιλείου τῶν ὄρυχτῶν ἔστιν ἡ ἔξης.

«Οσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἔχαλεσε τοὺς ἴδιους ὁδούλους, καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· καὶ τῷ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ὃ δὲ δύο, ὃ δὲ ἕν, ἔχαστω κατὰ τὴν ἴδιαν δύναμιν· καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, σιργάσατο ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ωσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ο δὲ τὸ ἐν λαβὼν, ὁ ἀπελθὼν ὠρυζεν ἐν τῇ γῇ, καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ υκυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἔκεινων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. Καὶ ὁ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν, προσήγεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἵδε, ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. »Ἐφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, νὲπὶ δλίγα τῆς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ υκυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν, εἶπε· Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἵδε, ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. »Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, νὲπὶ δλίγα τῆς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ υκυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ

»Ἐν τάλαντον εἰληφώς, εἴκε· Κύριε, ἔγνων σε δτι σχληρὸς
»εῖ ἄνθρωπος, θερίζων δπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων
»όθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθείς, ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ
»τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἕδε, ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθείς
»δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀχνηρέ,
»οὗδεις δτι θερίζω δπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω δθεν οὐ
»διεσκόρπισα· ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς
»τραχεῖς ταῖς, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ὅν τὸ ἐμὸν σὺν
»τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔ-
»υχοντι τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται,
»καὶ περισσευθήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὁ ἔχει
»ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε
»εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ
»βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.» (Ματθ. κε'. 14-30.).

Διὰ τῆς παραβολῆς τῶν ταλάντων ἐννοοῦνται τὰ χα-
ρίσματα τοῦ Ἅγίου Πνεύματος, τὰ διδόμενα ἐνὶ ἑκάστῳ
κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. «Ω μὲν γὰρ
»διὰ τοῦ Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας· ἄλλω δὲ λόγος
»γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεύμα· ἐτέρω δὲ πίστις ἐν τῷ
»αὐτῷ Πνεύματι· ἄλλω δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων· ἄλλω δὲ
»προφητεία· ἄλλω δὲ διακρίσεις πνευμάτων· ἐτέρω δὲ γένη
»γλωσσῶν· ἄλλω δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν.» (Α'. Κορινθ. ιβ'.
8.). «Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προ-
»φήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ δι-
»δασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων, εἰς ἔργον
»διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.»
('Εφεσ. δ'. 11.). Καὶ οἱ μὲν διπλασιάζοντες τὸ τάλαντον,
οὗτοὶ εἰσιν οἱ ἐργαζόμενοι καθ' ὃ ἔχουσι χάρισμα ἐπ' ὡφε-
λείᾳ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διὰ τῆς ἐργασίας γινόμενοι δι-
πλασίως χρείττονες ἐαυτῶν· ὁ δὲ τὸ τάλαντον χρύπτων ἐν
τῇ γῇ εἰκονίζει τοὺς ἀμελοῦντας τοῦ ἐαυτῷ χαρίσματος,
τοὺς ἀδιαφοροῦντας περὶ τῆς τῶν ἄλλων ὡφελείας, τοὺς
ραθύμους καὶ ὀχνηρούς, οἵτινες παραλογιζόμενοι δικαιοῦ-
σιν ἐαυτούς, οἵτινες ὅτι καλῶς πράττουσιν, ἐνῷ πρά-

τουσι κακῶς. 'Αλλ' ὅταν κληθῶσιν εἰς ἀπολογίαν, καταχριθήσονται διὰ τῶν αὐτῶν λόγων, δι' ὧν ἐδικαίουν ἔαυτούς, καὶ τότε γνώσονται τὴν ἔαυτῶν φρεναπάτην, ὅταν ἐκβληθῶσιν εἰς τὸ σκότος τὸ ἔξωτερον, ὅπου ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὄδόντων. Οἱ δὲ ἀγαθοὶ καὶ πιστοὶ δοῦλοι, οἵ τὰ δοθέντα αὐτοῖς τάλαντα διὰ τῆς ἐργασίας διπλασιάσαντες, εἰσέρχονται χαίροντες εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου, καὶ βραβεύονται μεγάλως ἀντὶ τῶν δλίγων καλῶν, ἀπραξίαν. 'Ετι διὰ τῶν ταλάντων ὁ Κύριος ἐποίησε καὶ τὴν ἔξης παραβολήν.

«Ωμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ,
»διαγηθέλησε συνάραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 'Αρχαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἰς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδούναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι, καὶ τὴν ογυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέκνα, καὶ πάντα, ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· «Κύριε, μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.
»Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου, ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. 'Εξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκείνος εὗρεν ἔνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὕφειλεν αὐτῷ ἔχατὸν δηνάρια· καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε, λέγων· 'Απόδος μοι ὅ, τι ὀφείλεις. Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, παρεκάλει αὐτόν, λέγων· «Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 'Ο δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν, ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 'Ιδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ώς καὶ ἐγώ σε ἥλεησα; Καὶ δργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ, παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς, ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ

»όφειλόμενον αὐτῷ. Οὗτω καὶ δὲ Πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἔκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.» (Ματθ. ιη'. 23.).

Διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης διατυποῦται ὁ νόμος τῆς ἀφέσεως τῶν ἡμετέρων ἀμαρτιῶν, ὁ νόμος τοῦ ἐλέους καὶ τῆς χάριτος.¹ Εἰ λεύμεθα καὶ συγχωρούμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθ' ὅσον καὶ ἡμεῖς ἐλεοῦμεν καὶ συγχωροῦμεν τοὺς ἀμαρτάνοντας εἰς ἡμᾶς ἀδελφούς. Άφίεται ἡμῖν ἡ ὄφειλὴ τῶν μυρίων ταλάντων, καθ' ὅσον καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τὰ ὄφειλά μας εἰς ἡμᾶς ἐκατὸν δηνάρια. Όταν δὲ ἡμεῖς ἀκριβῶς ἀπαιτῶμεν τὴν ἀπόδοσιν τῶν ὄφειλομένων, τότε καὶ δὲ Θεὸς ἐκζητεῖ παρ' ἡμῶν ἀποδοῦναι πάντα, διὰ ὄφειλομεν αὐτῷ. Ο Θεὸς φέρεται πρὸς ἡμᾶς, διν τρόπον καὶ ἡμεῖς φερόμεθα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν· ὅτι οὗτος ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, κρίνειν ἔκαστον ὃ μέτρῳ καὶ αὐτὸς κρίνει τοὺς ἄλλους. «Ω μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν,» λέγει ὁ Χριστός. Διὰ δὲ τῆς δραχμῆς ἐποίησε τὴν ἔξης παραβολήν.

«Τίς γυνή, δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἀπτει λύχνον, καὶ σαροῦ τὴν οἰκίαν, καὶ »ζῆτει ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου εῦρῃ; Καὶ εύροῦσα συγκαλεῖνται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας, λέγουσα· Συγχάρητέ μοι, ὅτι εὔρον τὴν δραχμήν, ἥν ἀπώλεσα. Οὗτω, λέγω ὑμῖν, »χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῷ μετανοοῦντι.» (Λουκ. ιε'. 8.).

. Η ἐργασία τῆς γυναικὸς πρὸς ἀνεύρεσιν ἡς ἀπώλεσε δραχμῆς εἰκονίζει τὴν ἐργασίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ εἰς ὁδὸν ἀπωλείας πορευομένου ἀμαρτωλοῦ. Οἱ δὲ τῷ Θεῷ διαχονοῦντες ἀγγελοι χαίρουσιν ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ὡς χαίρει καὶ ἡ γυνή, ἡ ἀνευρίσκουσα ἥν ἀπώλεσε δραχμήν. Εἰ δὲ χαίρουσιν οἱ ἀγγελοι, πολλῷ μᾶλλον χαίρει ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀνθρώπου.

Αὕται αἱ παραβολαὶ τοῦ βασιλείου τῶν ὄρυχτῶν, αἱ ἀπαντώμεναι ἐν τοῖς ἑροῖς Εὐαγγελίοις, ἐξ ὧν συνάγεται ἡ γενικὴ ἀναλογία ὅτι, δην τρόπον ὁ ἄνθρωπος σχετίζεται πρὸς τὰ ὄρυχτά, οἷον λίθους, χρυσόν, ἀργυρόν, δραχμάς, τάλαντα, θησαυρούς, καὶ τὰ τούτοις ὄμοια, οὗτω καὶ ὁ Θεὸς σχετίζεται πρὸς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν ἡμεράνει ἄλλους μὲν ὡς λίθους πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ ἑαυτοῦ οἶκου, ἄλλους δὲ ὡς χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν πρὸς κόσμον αὐτοῦ, καὶ ἄλλους ὡς δραχμὰς καὶ τάλαντα, καὶ πλοῦτον ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ. Ως δὲ ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὸν ἐκ τῶν ὄρυχτῶν πλοῦτον, καὶ ἐργάζεται πρὸς ἀπόκτησιν καὶ χρῆσιν αὐτοῦ, οὗτω καὶ ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ τὸν ἐκ τῶν τιμίων ἀνθρώπων πλοῦτον, καὶ ἐργάζεται εἰς ἀπόκτησιν αὐτοῦ καὶ χρῆσιν εὐφρόσυνον καὶ αἰώνιον.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

Πρῶτα ζῶα κατὰ τὴν χρονικὴν τάξιν τῆς δημιουργίας ἐγένοντο οἱ ιχθύες τῆς θαλάσσης, τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς δημιουργίας, καθ' ἥν ὁ Θεὸς εἶπεν· «Ἐξαγαγέτω τὰ ὄντα ἔρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο οὖντας. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πάνασαν ψυχὴν ζώων ἔρπετῶν, ἀ εἴη γαγε τὰ ὄντα κατὰ γένη ταῦτων, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεός, λέγων· «Ἄγανεσθε, καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὄντα ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ἐγένετο ἐσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.» Τὰ ζῶα ταῦτα τῆς θαλάσσης ἀλιεύει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τροφὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἐκ τῆς ἀλιείας τῶν ιχθύων ὁ Κύριος ἐποίησε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

«Πάλιν ὄμοια ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγίνη
»βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγα-

»γούσῃ· ήν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβιβάσαντες εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ καθίσαντες, συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. Οὗτοις ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐξελεύσονται οἱ ἀγγελοι, καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὁδόντων.» (Ματθ. 13'. 47.).

Δια τῆς παραβολῆς ταύτης τὸ λογικὸν νοητικὸν ἐκ τῆς
ἀλιείας τῶν ιχθύων, ἢν ὁ ἀνθρωπὸς ποιεῖ πρὸς τὸ ἔαυτοῦ
συμφέρον, ἀνάγεται εἰς τὴν ἀλιείαν τῶν ἀνθρώπων, ἢν
ποιεῖ ὁ Θεὸς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀλιευομένου ἀνθρώ-
που· διότι ὁ μὲν ἀνθρωπὸς ἀλιεύει τοὺς ιχθύς ἐκ τῆς θα-
λάσσης, ἵνα θανατώσῃ καὶ φάγῃ αὐτούς, ὁ δὲ Θεὸς ἀλιεύει
τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς ἀμαρτωλῆς ζωῆς, ἵνα
ζωοποιήσῃ αὐτούς, ἵνα μὴ κακῶς ἀπόλωνται, μένοντες ἐν
τοῖς ὕδασι τῆς θανατούσης αὐτούς ἀμαρτίας. Ἀρα ὁ σκο-
πὸς τῆς ἀλιείας τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν ἀντιστρόφως ἀνάλο-
γος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀλιείας τῶν ιχθύων· καὶ ὅσον
ἐστὶν ἀσύμφορον τοῖς ιχθύσιν ἀλιευθῆναι καὶ ἀπολεσθῆναι
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, τοσοῦτον ἐστὶ συμφέρον τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἀλιευθῆναι καὶ σωθῆναι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ὁ Θεὸς
ἀλιεύει τοὺς ἀνθρώπους, ἵνα καταφάγῃ αὐτούς, ἀλλ' ἵνα
ζωοποιήσῃ, καὶ ποιήσῃ μακαρίους ὡς ἔαυτόν. Ἀρα αἱ δύο
ἀλιεῖαι ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς πράξεως ἀντιστρόφως εἰ-
σὶν ἀνάλογοι· ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰ ὄργανα καὶ
τὴν τέχνην τὴν ἀλιευτικὴν ἡ ἀναλογία ἐστὶν εὔθετα. Ἡ
ἀλιεία τῶν ιχθύων γίνεται διὰ πλοίων ἀλιευτικῶν καὶ δι-
κτύων καὶ ἀλιέων εἰδότων τὴν τέχνην τοῦ ἀλιεύειν. Καὶ ἡ
ἀλιεία τῶν ἀνθρώπων γίνεται διὰ μέσων ὅμοίων· καὶ ἀνα-
λόγων· γίνεται διὰ πλοίων ἀλιευτικῶν, αἱ εἰσιν αἱ κατὰ
τόπους ἐκκλησίαι, διὰ ἀλιέων εἰδότων τὴν τέχνην τοῦ ἀ-
λιεύειν τοὺς ἐν τοῖς ὕδασι τῆς ἀμαρτίας κινδυνεύοντας καὶ
καταποντιζομένους ἀνθρώπους, οἵτινές εἰσι τῶν ἐκκλησιῶν
οἱ ἀρχοντες καὶ οἱ συνεργοὶ αὐτῶν, καὶ διὰ δικτύων, ἃ ἐστι

τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἡ διδασκαλία ἡ δι' αὐτοῦ γινομένη πρὸς ἄγρευσιν ψυχῶν. Ἡ ἀλιεία αὗτη τῶν ἀνθρώπων, ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, διαρκέσει ἕως τῆς συντελείας τοῦ παρόντος κόσμου, ὅτε ἔξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, ἵνα ἑκάτερον γένος τεθῇ εἰς τὸν προσήκοντα αὐτῷ τόπον· τὸ μὲν τῶν πονηρῶν εἰς τὴν καρπικὸν τοῦ πυρός, ὅπου ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγ-
μὸς τῶν ὁδόντων, τὸ δὲ τῶν δικαίων εἰς τὸν Παράδεισον τοῦ Θεοῦ, ὅπου ἔσται φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας,
φωνὴ αἰνοῦσα τὸν Θεὸν εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ταῦτα τὸ λογικὸν νοητικὸν νοοῦν διὰ τῆς παραβολῆς ταύτης, μακαρίζει τοὺς ἀλιευομένους ὑπὸ τῶν θείων δικτύων καὶ τῶν θείων ἀλιέων,
ταλανίζει δὲ τοὺς ἀναλιεύτους καὶ καταποντιζομένους ἐν τοῖς ὕδασι τῆς ἀμαρτίας, ἐν οὓς ἐνδιαιτᾶται ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἄρχων πάντων τῶν ἀπολλυμένων ἐν τοῖς ὕδασι τούτοις.
Ἐπέρα δὲ παραβολὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ βασιλείου τῶν ζώων
ἔστιν ἡ τοῦ ποιμένος καὶ τῶν προβάτων, ἥν παραλαμβά-
νομεν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, ἔχουσαν ὃδε.

«Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν· Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλ-
λαχόθεν, ἔκεινος κλέπτης ἔστι καὶ λῃστής· ὁ δὲ εἰσερ-
χόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἔστι τῶν προβάτων. Τούτῳ
»ό θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀ-
»κούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα, καὶ ἐξάγει
»αὐτά. Καὶ ὅταν τὰ ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ, ἐμπροσθεν αὐ-
»τῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οὐ-
»δασι τὴν φωνὴν αὐτοῦ· ἀλλοτρίω δὲ οὐ μὴ ἀκολουθή-
»σωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασι τῶν ἀλ-
»λοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς
»ό Ἰησοῦς. Ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἢ ἐλάλει αὐ-
»τοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμήν, ἀμήν λέ-
»γω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. Πάντες

αῦτοι πρὸ ἐμοῦ ἥλθον κλέπται εἰσὶ καὶ λησταί· ἀλλ' οὐχ
αἴκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ
νέάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται, καὶ ἐξε-
ιλεύσεται, καὶ νομὴν εύρήσει. Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται,
νείμῃ ἵνα κλέψῃ, καὶ περιτσὸν ἔχωσι. Ἐγὼ ἥλθον, ἵνα
νζωὴν ἔχωσι, καὶ περιτσὸν ἔχωσι. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ
»καλός· ὁ ποιμὴν, ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ
»τῶν προβάτων. Ο μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὁν ποιμὴν, οῦ οὐκ
»εἰσιν τὰ πρόβατα ἔδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐργόμενον, καὶ
»ἀφίησι τὰ πρόβατα, καὶ φεύγει· καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐ-
»τά, καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. Ο δὲ μισθωτὸς φεύγει,
»ὅτι μισθωτός ἐστι, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβά-
»των. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός· καὶ γινώσκω τὰ ἐμά,
»καὶ γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν, καθὼς γινώσκει με ὁ Πα-
»τέρος, καὶ γινώσκω τὸν Πατέρα· καὶ τὴν ψυχήν μου τί-
»θημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. Καὶ ἀλλὰ πρόβατα ἔχω, ἀ οὐκ
»νέστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κάκεῖνά με δεῖ ἀγαγτῖν, καὶ
»τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἰς
»ποιμὴν.» (ι'. 1-16.).

Ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν ζώων τὸ πρόβατον παρέχει τοῖς
ἀνθρώποις πλείονας καὶ κρείττονας ὡφελείας, καὶ ἡ φύσις
αὐτοῦ εἰκονίζει τὴν πολιτεικὴν καὶ ἡθικὴν φύσιν τοῦ ἀν-
θρώπου, καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεῖοι λόγοι διὰ τῶν ποιμένων
καὶ τῶν προβάτων εἰκονίζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν
φύσιν τῶν πολιτῶν τῆς θεοσυστάτου πολιτείας, καὶ τὰς
συνδεούσας αὐτοὺς πρὸς τὸν Θεὸν σχέσεις, καὶ τὰ ἐκ τῶν
σχέσεων τούτων ἀμοιβαῖα καθήκοντα καὶ δικαιώματα· διό-
τι, καθὼς ὁ ἀνθρώπος σχετίζεται πρὸς τὰ πρόβατα, καὶ
ποιμαίνει αὐτά, καὶ προφυλάττει ἐκ τῆς βορᾶς τῶν λύκων,
καὶ τῆς ἀρπαγῆς τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν λῃστῶν, οὗτοι καὶ
ὁ Θεὸς σχετίζεται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ποιμαίνει
αὐτούς, καὶ προφυλάττει ἐκ τῆς βορᾶς τοῦ νοητοῦ λύκου,
καὶ τῆς διαρπαγῆς τῶν κλεπτῶν καὶ τῶν λῃστῶν. Διὰ
τοῦτο ὁ προφητάνας Δαυὶδ λέγει· «Κύριος ποιμαίνει με,

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠΙΚΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ

υκαὶ οὐδέν με ὑστερήσει. Εἰς τόπον χλόης, ἔχεῖ με κα-
υτεσκήνωσεν· ἐπὶ ὄδατος ἀναπαύσεως ἔξέθρεψέ με, τὴν
»ψυχὴν μου ἐπέστρεψεν· ωδὴγησέ με ἐπὶ τρίβους δικαιο-
»σύης ἔνεκεν τοῦ ὄνόματος αὐτοῦ.» (ψαλμ. 22.). Καὶ πά-
λιν λέγει· «'Ο ποιμαίνων τὸν Ἰσραὴλ, πρόσχες, οὐδηγῶν
»ώσει πρόβατον τὸν Ἰωάννη.» (ψαλμ. 79.). «'Ημεῖς δὲ λαὸς
»αὐτοῦ, καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ.» (ψαλμ. 99.). Ποιμαί-
νων δὲ ὁ Θεὸς τὸν Ἰσραὴλ, καθίστησι καὶ ποιμένας ἀν-
θρώπους, ἵνα ποιμαίνωσι τὸν ἔκυτον λαὸν κατὰ τοὺς νό-
μους τῆς ποιμαντικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης. Πρὸς τοὺς
τοιουτους ποιμένας διὰ τοῦ προφήτου Ἱεζεχιὴλ λέγει·
«'Ω ποιμένες Ἰσραὴλ, μὴ βόσκουσιν οἱ ποιμένες ἔκυτούς;
»οὐ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες; Ἰδοὺ τὸ γάλα κα-
»τέσθετε, καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε, καὶ τὸ παχὺ σφάζετε,
»καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε. Τὸ ἡσθενηκός οὐκ ἐνι-
»σχύσατε, καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε, καὶ
»τὸ συντετριμμένον οὐ κατεδήσατε, καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ
»ἀπεστρέψατε, καὶ τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε, καὶ τὸ
»ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ. Καὶ διεσπάρη τὰ πρόβα-
»τά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας, καὶ ἐγενήθη εἰς κατά-
»νερωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ. Καὶ διεσπάρη τὰ
»πρόβατά μου ἐν παντὶ ὅρει, καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλόν,
»καὶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς διεσπάρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζη-
»τῶν οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων.» Χάριν τῶν διεσπαρμένων τού-
των προβάτων ὁ μονογενὴς Γίδες καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγέ-
νετο πρόβατον καὶ ποιμὴν καὶ θύρα τῶν προβάτων, ἵνα
συλλέξῃ πανταχόθεν τὰ διεσκορπισμένα πρόβατα, καὶ ποι-
ήσῃ μίαν ποίμνην ὑπὸ ἓνα ποιμένα, ἔχουσαν πᾶσαν ἀσφά-
λειαν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν λύκων καὶ τῶν κλεπτῶν καὶ
τῶν λῃστῶν, βόσκουσαν ἐν τοῖς ὅρεσι τοῖς ἀγίοις, καὶ ἐν-
τρυφώσαν ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. Ἡ μία αὕτη ποίμνη ἐστὶν ἡ
μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἔκκλη-
σία, ἡ γινώσκουσα ἓνα μόνον ἀρχιποίμενα, τὸν Χριστόν,
ος ἐστιν ἡ θύρα τῶν προβάτων, καὶ ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὁ

ἀποθανῶν ὑπὲρ τῆς ζωῆς τῶν προβάτων. "Οσοι δὲ ἡλθον
ἡ ἔρχονται ἀντὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅσοι ὑποκρίνονται τὸν Χρι-
στὸν καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν οὐχὶ διὰ τῆς θύ-
ρας τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ διὰ τοῦ δόλου καὶ τῆς ἀπάτης,
οὗτοί εἰσι κλέπται καὶ λῃσταί, ὃν τὸ ἔργον κλέψαι καὶ
θῦσαι καὶ ἀπολέσαι τοῦ Χριστοῦ τὰ πρόβατα. Ἀλλὰ τὰ
πρόβατα, τὰ γινώσκοντα τὸν Χριστόν, καὶ τὴν φωνὴν αὐ-
τοῦ ἀκούοντα, οὐδόλως ἀδικοῦνται ὑπὸ τῶν ψευδοποιμέ-
νων, διότι διαγινώσκουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς φωνῆς αὐτῶν,
καὶ ἀφίστανται ἀπ' αὐτῶν. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀρχιποίμενος Χρι-
στοῦ διακρίνει τοὺς γνησίους ποιμένας ἀπὸ τῶν κιβδήλων
καὶ τῶν ὑποκριτῶν, καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ποίμνην ἀπὸ τῆς
χάκουργίας αὐτῶν. Ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς
τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων, ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐ-
κεῖνος κλέπτης ἐστὶ καὶ λῃστῆς· ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ
τῆς θύρας ποιμὴν ἐστι τῶν προβάτων. Διακρίνει καὶ τὰ
γνήσια πρόβατα ἀπὸ τῶν νόθων, λέγουσα· Τὰ πρόβατα τὰ
ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει. Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολου-
θήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ· δτὶ οὐκ οἶδασι τῶν
ἀλλοτρίων τὴν φωνὴν. Τὰ γνήσια πρόβατα, τὰ ἀκούοντα
τῆς φωνῆς τοῦ Χριστοῦ, αὐτὰ συνιστῶσι τὴν μίαν ποί-
μνην ὑπὸ τὸν ἕνα ποιμένα, καὶ αὐτὴ ἡ ποίμνη πληθυνθή-
σεται, καὶ αὐξηθήσεται, καὶ πληρώσει πᾶσαν τὴν γῆν, ἐξο-
λοθρευομένων ἐξ αὐτῆς τῶν λύκων καὶ τῶν πονηρῶν θη-
ρίων. Τὴν δὲ ἀγάπην, ἣν ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς ἔχει πρὸς τὰ
ἔαυτοῦ πρόβατα, ἐδήλωσε καὶ διὰ τῆς ἔξῆς παραβολῆς.

«Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων·
»Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἔκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέ-
νσας ἐν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει τὰ ἐννενήκοντα ἐννέα ἐν
υτῇ ἐρήμῳ, καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἔως εὔρη αὐ-
τός; Καὶ εύρων, ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὅμους ἔαυτοῦ χαί-
ρων, καὶ, ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ
ντοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγχάρητέ μοι, δτὶ εὔρον
ντὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν δτὶ οὕτω χαρά-

νέσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἀμαρτωλῷ μετανοοῦντι, ἢ
νέπι ἐννενήκοντα ἐννέα δικαίοις, οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσι
μετανοίας.» (Δουκ. τε'. 3-7.).

Τὸ πρόβατον τῆς ποίμνης εἰκονίζει τὸν πολίτην τῆς
πόλεως τοῦ Θεοῦ, τὸν ἄνδρα τὸν δίκαιον, τὸν πρᾶον, τὸν
εἰρηνικόν, τὸν ἄλακον, τὸν εἰδότα ωφελεῖν καὶ μηδένα
βλάπτειν, τὸν ἀδικούμενον καὶ μὴ δυνάμενον ἀνταδικῆσαι,
τὸν γιγῶντα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν· τὸ δὲ πρόβατον, τὸ
χωρισθὲν καὶ ἀπομακρυνθὲν ἀπὸ τῆς ποίμνης, εἰκονίζει
τοὺς ἀμαρτωλούς, τοὺς διὰ τῆς μετανοίας ἐπιστρέφοντας
καὶ σωζομένους.

Αἱ παραβολαὶ αὗται ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν ζώων μαρ-
τυροῦσιν ὅτι καὶ ὁ Θεὸς σχετίζεται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους,
καθὼς καὶ οἱ ἀνθρωποι σχετίζονται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ
τοὺς λύκους, πρὸς τὰ χρήσιμα καὶ ωφέλιμα ζῶα καὶ τὰ
**κακοποιὰ θηρία, καὶ ἐκεῖνα μὲν περιποιοῦνται καὶ προφυ-
λάττουσι, ταῦτα δὲ πολεμοῦσι καὶ ἀποκτείνουσι χάριν τῆς**
**ἀσφαλείας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ωφέλιμων κτηνῶν. Οὕ-
τω καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔχοντας ἐκ τῶν ἀνθρώπων τὴν φύσιν**
**τοῦ πράου καὶ εὔεργετικοῦ προβάτου περιποιεῖται καὶ προ-
φυλάττει ὡς ἔσυτοῦ περιουσίαν, τοὺς δὲ ἔχοντας τὴν φύ-
σιν τῶν λύκων καὶ τῶν ἄλλων ἀγρίων θηρίων καταδιώκει**
καὶ ἔξαφανίζει ἐνδίκως, ἕως ὃν ἐκλίπωσιν ἀμαρτωλοὶ ἀπὸ
τῆς γῆς καὶ ἀνομοί, ώστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς. Ἔλθωμεν
**ἡδη καὶ εἰς τὰς παραβολάς, τὰς λαμβανομένας ἐκ τῆς φύ-
σεως τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν γινομένων τοῦ ἀνθρωπίνου**
βίου.

ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΒΙΟΥ

Τοῦ ἀνθρωπίνου βίου τὸ οὐσιῶδες συστατικόν ἐστιν ἡ
οἰκογένεια, ὁ πατὴρ καὶ τὰ τέχνα. Παραβολαὶ δὲ ἀναφε-
ρόμεναι εἰς τὴν φυσικὴν σχέσιν τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τέ-
χνων ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις αἱ ἔξης.

ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

«Τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἀνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν ἵχθυν αἰτήσῃ, »μὴ ὄφιν ἐπιδώσει ἀύτῳ; Εἰ οὖν ὑμεῖς, πονηροὶ ὅντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς »αἰτοῦσσιν αὐτόν;» (Ματθ. ζ'. 9.). Πρὸς τοὺς ἐξ ὄντων καὶ Πνεύματος ἀναγεννωμένους ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως ὁ Θεὸς σχετίζεται, καθὼς σχετίζεται ὁ πατὴρ πρὸς τὰ ἐξ αὐτοῦ γεννηθέντα τέκνα. Εἰ δὲ οἱ ἀνθρωποι, καίτοι πονηροὶ ὅντες, δύως τοῖς αὐτῶν τέκνοις ἀγαθὰ δόματα διδόασι, πόσῳ μᾶλλον ὁ φύσει ἀγαθὸς Θεὸς δώσει ἀγαθὰ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, ἢ ἐγέννησε διὰ τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ; Οἱ οὖτω συλλογιζόμενοι καὶ πιστεύοντες τέκνα εἰσὶ τοῦ Θεοῦ, παρ' οὐ αἰτοῦσι καὶ λαμβάνουσι πᾶν ἀγαθὸν καθ' ἣν ἔχουσι χρείαν, καὶ προβαίνουσι βαθμηδὸν εἰς τὴν ἀπόκτησιν πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὃν προηγεῖται ἡ σοφία καὶ ἡ σύνεσις.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Δευτέρα παραβολή, εἰς τὴν αὐτὴν σχέσιν τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τέκνων ἀναφερομένη, ἐστὶν ἡ ἔξιτης.

«Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς. Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος »αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς »οὐσίας. Καὶ διείλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς »ἡμέρας συναγαγὼν ἀπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν »εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο »λιμὸς ἴσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἥρξατο »ύστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν »τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς »αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων, ὃν ἤσθιον οἱ χοῖροι· καὶ

»ούδεις ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἔαυτὸν δὲ ἐλθών, εἶπε· Πόσοι
»μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἀρτων, ἐγὼ δὲ λι-
»γῷ ἀπόλλυμαι; Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα
»μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
»ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου·
»ποίησόν με ὡς ἔνα τῶν μισθίων σου. Καὶ ἀναστὰς ἤλθε
»πρὸς τὸν πατέρα ἔαυτον. Ἐπὶ δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχον-
»τος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ
»δραυμον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφί-
»λησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς
»τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κλη-
»θῆναι υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐ-
»τοῦ· Ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην, καὶ ἐνδύσατε
»αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑπο-
»δήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν
»σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν· ὅτι οὗτος ὁ
»υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ
»εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἡν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
»ό πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισε τῇ οἰ-
»κίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν καὶ προσκαλεσάμενος
»ἔνα τῶν παίδων, ἐπινθάνετο τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐ-
»τῷ· Ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν
»μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβε. Ὁρ-
»γίσθη δέ, καὶ οὐκ ἥθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ
»έξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πα-
»τρὶ· Ἰδού, τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι, καὶ οὐδέποτε ἐντο-
»λὴν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον, ἵνα
»μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος,
»ό καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ ποργῶν, ἤλθεν, ἔθυσας
»αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέχνον,
»σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐ-
»φρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος
»νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη.»
(Λουκ. 1ε'. 11-32.).

Διὰ τῆς ώραίας ταύτης παραβολῆς ὁ Χριστὸς ἀποκαλύπτει τὰς δύο τελείας ἀρετὰς τοῦ οὐρανίου ἡμῶν Πατρός, τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀγαθωσύνην, καὶ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν τῶν λεγομένων υἱῶν τοῦ Θεοῦ εἰς ἑκατέραν τῶν ἀρετῶν τούτων. Ὁ νεώτερος υἱὸς ζητεῖ τὸ ἀναλογοῦν αὐτῷ μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας, καὶ ὁ Πατήρ, δίκαια πράττων, διατίρει τὸν βίον, καὶ δίδει τῷ νεωτέρῳ τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ. Ὁ νεώτερος υἱὸς καταχρᾶται τῶν πατρικῶν ἀγαθῶν, ἀποδημεῖ τοῦ πατρικοῦ οἴκου εἰς χώραν μακράν, ζῇ δισώτας, καὶ κατασπαταλᾷ πᾶσαν τὴν περιουσίαν, ἥν παρέλαβεν ἐκ τῶν πατρικῶν χειρῶν· ὑποφέρει τὰς συνεπείας τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς, συνέρχεται εἰς ἔαυτόν, μετανοεῖ, ἐξομολογεῖται τὴν ἔαυτοῦ ἀμαρτίαν, ἐπιστρέφει εἰς τὸν πατρικὸν οἴκον, καὶ ἐπικαλεῖται τὸ ἔλεος τοῦ ἔαυτοῦ Πατρός. Ὁ Πατήρ, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὢν, ὅσῳ καὶ δίκαιος, ἐλεεῖ τὸν μετανοήσαντα αὐτοῦ υἱόν, ὑποδέχεται αὐτὸν χαίρων, καὶ τὴν χαρὰν διαχέει εἰς ὅλον τὸν οἶκον. Ἀλλ’ ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς ὀργίζεται καὶ ἀγανακτεῖ, καὶ οὐ βούλεται εἰσελθεῖν εἰς τὸν πατρικὸν οἴκον, διότι ὁ Πατήρ αὐτοῦ ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε τὸν μετανοήσαντα ἀδελφὸν πλέον ἢ αὐτόν, ὃς οὐδέποτε ἐντολὴν αὐτοῦ παρῆλθε, καὶ τὴν πατρικὴν περιουσίαν μετὰ πορνῶν οὐ κατέφαγε· κατακρίνει τὴν ἀγαθότητα τοῦ Πατρὸς λόγω δικαιοσύνης, καὶ βούλεται ἔχειν Πατέρα μόνον δίκαιον, οὐχὶ δὲ καὶ ἀγαθὸν καὶ ἐλεήμονα, σώζοντα τοὺς μετανοοῦντας καὶ ἐπιστρέφοντας εἰς αὐτὸν υἱούς. Ἄρα ὁ μὲν νεώτερος υἱὸς ἀμαρτάνει εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Πατρός, ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἀγαθωσύνην αὐτοῦ, κατακρίνων τὴν ἐξ ἀγαθότητος αὐτοῦ πρᾶξιν. Ἡ δὲ ἀμαρτία τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ πολλῷ μείζων καὶ χείρων, ἢ ἡ ἀμαρτία τοῦ νεωτέρου· διότι ὁ μὲν νεώτερος ἐννοεῖ τὴν ἔαυτοῦ ἀμαρτίαν, μετανοεῖ, καὶ σώζεται κατὰ τὸν νόμον τοῦ Θείου ἐλέους, ὁ δὲ πρεσβύτερος οἶεται ὅτι ἀδικεῖται, ὀργίζεται ἀλόγως κατὰ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ἔαυτοῦ Πατρός, οὐ σύ-

οιδεν ὅτι ἀμαρτάνει μεγάλως, οὐ μετανοεῖ, καὶ μένει διὰ παντὸς ἔκποστος τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ἔκπίπτει τῆς υἱοθεσίας, καὶ ἀπόλλυται. Ἀρα τὸ ἀμαρτάνειν εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ ὁμοίως τῷ πρεσβυτέρῳ υἱῷ πολλῷ χεῖρον, ἢ τὸ ἀμαρτάνειν εἰς τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ὁμοίως τῷ ἀσώτῳ υἱῷ καὶ μετανοεῖν καὶ σώζεσθαι. Τέλειοι δὲ καὶ ἀμωμοί εἰσιν ἐκεῖνοι, σῖτιγες οὐτε εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ ἀμαρτάνουσιν, οὐτε εἰς τὴν ἀγαθωσύνην αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀμφοτέρας τὰς ἀρετὰς τοῦ Θεοῦ ἀγαπῶσι, καὶ γίνονται καὶ αὐτοὶ δίκαιοι καὶ ἀγαθοὶ ὁμοίως τῷ Θεῷ, εἰκόνες τοῦ Θεοῦ ἀμωμοί. Ἐλεος καὶ χρίσιν φέσομαί σοι, Κύριε Ψαλῶ, καὶ συνήσω ἐν ὅδῳ ἀμώμῳ. Καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ Κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ δὲ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

ΤΡΙΤΗ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Τρίτη παραβολή, ἐκ τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου λαμβανομένη, ἐστὶν ἡ ἔξῆς.

«Ωμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, »οἵστις ἐποίησε γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε τοὺς »δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· καὶ οὐκ ἥθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους »δούλους, λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασσα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἔτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ ἀνημελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ εἰς »τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποί, κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ, ὕβρισαν, καὶ ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὡργίσθη, καί, πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ο μὲν γάμος ἔντοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν δῖξιοι· πορεύεσθε »οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ δσους ἀν εὗρητε κα-